

DA CAM - VƯỢT LÊN NỖI ĐAU

THÁI TOÀN

Cuộc chiến tranh hóa học do Mỹ để lại, hậu quả vô cùng nghiêm trọng và kéo dài qua nhiều thế hệ con cháu trên đất nước Việt Nam, riêng ở huyện Quảng Ninh có đến 712 người bị nhiễm chất độc da cam, một nỗi đau tột cùng.

Trong căn nhà hai gian năm sát bìa làng thôn Nguyệt Áng, xã Tân Ninh, huyện Quảng Ninh, có hai người đàn bà, một người thần thờ do mệt mỏi, tuổi cao và ốm đau, một người vô hồn nằm trong cũi gỗ. Người mẹ là bà Lê Thị Tỏa, năm nay đã 70 tuổi. Bà kể: “Tui (tôi) quê ở xã Hồng Thủy, huyện Lệ Thủy, về lấy chồng ở đây. Chồng tui, trong chiến tranh chống Mỹ đi thanh niên xung phong rồi sau đó chuyển qua bộ đội. Sau ngày cưới, những tưởng vợ chồng sẽ sinh con và sống trong hạnh phúc. Nào ngờ, những năm phục vụ chiến đấu và chiến đấu trên các mặt trận Khe Sanh, Đường 9 - Nam Lào, chồng tui bị nhiễm chất độc da cam, để rồi con gái đầu lòng mới sinh ra đã bị dị chứng, nhiễm nặng, lên 2 tuổi, cháu qua đời. Con gái thứ hai Từ Thị Dinh, bị câm điếc bẩm sinh và cả mất trí nữa. Năm 2009, chồng tui qua đời, để lại trong căn nhà nhỏ vẹo xiêu cô cút hai mẹ con. Đến nay, Từ Thị Dinh đã 35 tuổi nhưng mọi sinh hoạt cá nhân đều do tui phục vụ; lúc bình thường hai mẹ con ngủ chung một giường, mẹ ôm ấp con, dầu con không hề biết. Những lúc Dinh nổi cơn tâm thần phải chịu cảnh mẹ nằm trên giường, con bị nhốt trong cũi gỗ, lòng tui như muối xát. Tuổi tui ngày càng cao, căn bệnh thoái hóa cột sống càng hành hạ nhưng ngày đêm tui vẫn chịu đựng, tần tảo nuôi con. Nhiều

Gặp mặt, trao quà cho nạn nhân CĐDC điển hình vượt khó vươn lên

Ảnh: T.T

đêm, tui nghĩ đại, nếu một lúc nào đó, tui nằm xuống, ai sẽ nuôi con. Thế rồi, nước mắt tui lăn dài trên má”. Thấu hiểu hoàn cảnh và để giúp bà Lê Thị Tỏa phần nào vơi đi nỗi đau da cam, năm 2015, được Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin huyện Quảng Ninh kêu gọi, Tập đoàn Dầu khí quốc gia Việt Nam và Hội Cựu chiến binh tỉnh đã hỗ trợ 50 triệu đồng xây cho mẹ con bà một căn nhà 2 gian chắc, đẹp.

Ở thôn Trường Niên, xã Hàm Ninh, đã 45 năm ròng rã bà Hà Thị Lê dầu có muốn cũng không thể đi xa được mà ngày ngày chỉ quanh quẩn trong nhà, ngoài vườn để chăm hai con bị nhiễm chất độc da cam. Gạt hàng nước mắt, bà nói “vợ chồng tui có 6 đứa con thì đã 5 đứa bị nhiễm chất độc da cam. Trong đó, có 3 cháu do bị nhiễm nặng nên không qua khỏi, 2 cháu gái còn sống thì đứa nào chân tay cũng cò quắp, mặt vẹo xiêu méo mó, cháu sau lại bị thần kinh phân liệt nữa. Chồng tui, hồi còn trẻ hăng hái tham gia mở đường Trường Sơn, gửi hàng, vận

chuyển vũ khí, cáng tải thương bệnh binh trong rừng tỉnh Quảng Trị bị nhiễm chất độc hóa học của Mỹ mà lây truyền sang các con. Âu cũng phận đời thôi, chiến tranh mà. Chỉ biết rằng, càng thương con thì vợ chồng tui càng phải cố gắng làm ruộng, nuôi lợn, nuôi gà, trồng rau màu trong vườn để vừa có ăn, vừa kiếm thêm đồng tiền thuốc thang cho con. Không những thế, chồng tui còn tích cực tham gia các công việc xã hội nữa”.

Với 712 nạn nhân chất độc da cam, có biết bao người vợ, người mẹ của các nạn nhân ngày ngày nuốt nước mắt vào trong để chăm sóc chồng, chăm sóc con như bà Lê Thị Tỏa và bà Hà Thị Lê, còn nhiều và nhiều lắm. Cũng nhờ đó, các nạn nhân chất độc da cam phần nào vơi đi nỗi đau. Trong số họ, có nhiều nạn nhân, những người trực tiếp bị nhiễm chất độc da cam trong cuộc chiến tranh hóa học của Mỹ đã phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, phát huy truyền thống Thanh niên xung phong để vượt lên nỗi đau, vượt lên chính mình, giúp gia đình xóa đói giảm nghèo, phát triển kinh tế. Ở huyện Quảng Ninh, khi nói đến chuyện nuôi vịt trời, nhiều người biết đến ông Nguyễn Văn Xứng ở thôn Hữu Tân, xã Tân Ninh. Mang trong mình chất độc da cam và có một con trai cũng bị phơi nhiễm nhưng từ nhiều năm nay kinh tế gia đình ông Xứng phát triển nhờ nuôi vịt trời. Ông nói “Tui thoát nghèo rồi dần dần khá lên từ 10 con vịt trời tự nhiên mới nở bắt được ngoài phá Hạc Hải. Tui đưa vịt về nuôi trong lồng, thuần dưỡng, sau đó vịt lớn lên, đẻ trứng, tui cho gà ấp, nở... Trên diện tích 0,8ha đất chuyển đổi, tui thuê máy đào đắp 4 hồ, làm chuồng vịt theo bờ bao các hồ và giăng lưới để không cho vịt trời bay ra ngoài. Trên mặt hồ là vịt bơi, dưới nước nuôi cá trắm cỏ, cá mè, rô phi. Vịt trời của tui chủ yếu được ăn thức ăn tự nhiên sẵn có ở vùng đầm phá Hạc Hải đưa về như chân chân, ốc, tép nên vịt chóng lớn và thịt vịt ngon. Trong gia trại của tui thường có 200 con vịt bố mẹ, lúc ít có khoảng 400 vịt thương phẩm. Với vịt thương phẩm, từ khi vịt nở đến 5 tháng sau là xuất bán. Năm 2015, tui xuất bán

gần 2.000 con vịt trời, thu gần 500 triệu đồng”.

Để vượt lên chính mình, mỗi nạn nhân chất độc da cam có một cách nghĩ, cách làm khác. Cách đây mấy năm, ông Hồ Văn Quý ở thôn Xuân Dục 1, xã Xuân Ninh lên xã miền núi Trường Xuân tìm hiểu, học nghề nuôi ong lấy mật, về đầu tư vốn, nuôi ong. Từ nuôi ong, mấy năm nay gia đình ông Quý đã thoát nghèo, kinh tế gia đình ổn định, từng bước vươn lên. Anh Nguyễn Đức Sơn, một nạn nhân chất độc da cam ở thôn Thống Nhất, xã An Ninh mở quán sửa chữa xe đạp, xe máy để hàng ngày có đồng vào, đồng ra trang trải cuộc sống... Và còn nhiều những con người hàng ngày nén chặt nỗi đau chất độc da cam vào trong, vượt lên số phận.

Cùng với đó, các cấp Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin trên địa bàn huyện Quảng Ninh luôn tận tâm, nỗ lực đồng hành với các nạn nhân chất độc da cam. Các cấp hội đẩy mạnh công tác tuyên truyền để các tầng lớp nhân dân, các tổ chức, cá nhân hiểu rõ hơn về thảm họa da cam, về trách nhiệm chăm sóc, giúp đỡ vật chất và tinh thần cho nạn nhân da cam, hành động vì da cam. Từ năm 2011 đến nay, Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin huyện Quảng Ninh đã kêu gọi, vận động các tổ chức, cá nhân, các nhà hảo tâm trong và ngoài huyện, ngoài tỉnh xây mới và sửa chữa 36 căn nhà cho nạn nhân da cam với số tiền trên 637 triệu đồng, hỗ trợ trên 120 triệu đồng cho 133 lượt nạn nhân điều trị bệnh, cấp học bổng cho 84 lượt con em nạn nhân là học sinh các cấp vượt khó vươn lên với số tiền 25 triệu đồng, hỗ trợ 133 triệu đồng cho các gia đình nạn nhân có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, tặng trên 3.100 suất quà cho nạn nhân nhân các ngày Tết, lễ với số tiền 770 triệu đồng; tặng 25 xe lăn, xe lắc cho nạn nhân không đi được...

Chiến tranh đã lùi xa nhưng nỗi đau da cam còn đọng mãi, nỗi đau này không chỉ ở các nạn nhân mà ở cả tất cả chúng ta. Các tổ chức, cá nhân, các nhà hảo tâm hãy tiếp tục đồng hành cùng da cam để hàng ngày họ vơi bớt nỗi đau, vươn lên trong cuộc sống ■